

Eksploatacja czy gospodarstwo w lasach państwowych?

Należałoby zadać pytanie, czy lasów państwowych nie traktuje się jako kopalni naturalnych bogactw (np. węgla, rudy i t. p.), podlegających eksploatacji aż do wyczerpania zasobów, czy jako warsztatu trwałej produkcji ujętego w karby gospodarstwa.

W artykule bowiem „O ograniczenie wyrębów w lasach państwowych“ (Nr. z sierpnia 1936 „Czasu“) podkreślono pilną potrzebę unormowania rozmiaru użytkowania w lasach państwowych, w zależności od rozmiaru użytkowania w lasach prywatnych i pod kątem racjonalnej gospodarki leśnej. Zasad racjonalnej gospodarki leśnej na terenie prywatnej własności leśnej żądają ustawowo władze ochrony lasów (starostowie, wojewodowie), a podstawową zaś zasadą jest ustalenie w planie dla każdego roku rozmiaru użytkowania lasu. Leśnicy urządzający prywatne gospodarstwa leśne nie uważają za możliwe wprowadzanie zmian w planie użytkowania lasu w zależności od koniunktury drzewnej w danym roku, wychodząc z założenia, że w gospodarstwie leśnym właściwe użytkowanie lasu w czasie, rozmiarze i miejscu jest jedyną drogą do prawidłowego odnowienia lasu i podniesienia stanu ochronnego i gospodarczego danego obiektu leśnego. Ta zasada jest postulatem

naczelnym w leśnictwie i znalazła pełny oddźwięk w debatach sejmowych nad dekretem o państwowym gospodarstwie leśnym, kiedy Sejm domaga się prawa kontroli rozmiaru użytkowania w lasach państwowych. Rozmiar bowiem tego użytkowania nie ma uzasadnienia z punktu widzenia racjonalnej gospodarki leśnej, gdyż 1) urządzenie państwowego gospodarstwa leśnego w świetle sprawozdań Najwyższej Izby Kontroli Państwa nie odbywa się według instrukcji urządzenia lasów, 2) w wielu nadleśnictwach państwowych użytkowanie (wyręby) dokonuje się nie na podstawie planu gospodarczego, lecz na podstawie corocznie ustalanych rozmiarów wyrębu, co się nazywa prowizorycznym urządzeniem gospodarstwa leśnego, przedłużeniem planu gospodarczego np. 5 lat lub wprost wyznaczeniem dla jednego roku miejsca i rozmiaru wyrębu. Te rzeczy są niedopuszczalne na terenie prywatnej własności leśnej, gdzie użytkowanie lasu normowane jest zatwierdzonym planem urządzenia gospodarstwa leśnego na poszczególne lata 10-let. okresu gospodarczego.

Jest rzeczą znamionną, że administracja lasów państwowych twierdzi, że tylko... około 45 ha lasów jest nieurządzonych, zaś pozostała powierzchnia z górą 2955 tys. ha posiada plany urządzenia gospodarstwa leśnego, względnie jest zagospodarowana.

3) Pozyskiwanie masy drzewnej t. zw. użytków międzyrębnych pochodzących z trzebieży (czynność pielęgnacyjna) w praktyce i według instrukcji o prowadzeniu trzebieży odbywa się kosztem najcenniejszych sortymentów drzewnych, co jest niedopuszczalne z punktu widzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

4) Zapowiedź administracji lasów państwowych, że użytki międzyrębne będą powiększone do 100%, przy takiej instrukcji o pielęgnowaniu drzewostanów stwarza widmo dewastacji państwowego majątku leśnego i bliskiego bankructwa państwowego gospodarstwa leśnego.

5) Plan finansowo - gospodarczy lasów państwowych w dziale użytkowania lasu wysuwa niewspółmiernie wysokie kwoty tych użytków międzyrębnych. Komisja sejmowa wyłoniona w celu zbadania wielu kwestii ujętych dekretem i podstaw prawnych organizacji państwowego gospodarstwa leśnego niewątpliwie te tu wyżej wymienione fakty miała na uwadze, jak również i finansową, socjalną i t. p. opłacalność państwowej gospodarki leśnej i trudno się dziwić, że ostatecznie wypowiedziała się za prawem kontroli użytkowania w lasach państwowych.

Moment zatem pełnej ochrony lasów będących we władaniu Państwa, zapatrując się ze stanowiska leśnego, zdecydował o opinii komisji, a ugruntowanie zasad racjonalnej gospodarki leśnej będzie ostatecznym dalszym etapem w walce o las i racjonalne gospodarstwo leśne.
